

Försvarsminister Leni Björklund inspekterar FK01 under en ceremoni som hölls på Swedint i Södertälje inför avresan den 4 juni.

FK01 på plats i Kongo

Flygplatsenhet Kongo är namnet på flygvapnets första förband som baseras utomlands sedan 1960-talet. På engelska kallas man Swedish Air Force Airfield Unit, förkortat SWAFAPS – den svenska förkortningen är enklare: FK01.

FK01 verkar på uppdrag av FN och är på plats i Kongo sedan den 5 juni. Det svenska åtagandet löper under ett år och ska lösas av två kontingenter.

Den 4 juni på Swedints område i Almnäs utanför Södertälje, klockan fyra på eftermiddagen. På en gräsplan står en militär trupp på drygt 70 personer, iklädda blå baskrar, och lyssnar till chefen för Flygtaktiska kommandot, brigadgeneral **Lennart Pettersson** som håller tal. Lite vid sidan av intervjuas tre av dem av SVT 24 i direktsändning.

Ceremonin gäller flygvapnets utlandsförband benämnt Flygplatsenhet Kongo, som vid midnatt ska avresa till staden Kindu i Kongo för ett halvårs tjänstgöring på uppdrag av FN.

Lennart Pettersson betecknade händelsen som historisk, eftersom det är mer än 40 år sedan flygvapnet baserar ett förband utomlands.

Några timmar senare inspekteras förbandet av försvarsminister **Leni Björklund**, därefter bordades de bussar som transporterade dem till Skavsta flygplats i Nyköping. Mitt i natten lyfte sedan en av

FN chartrad Tupolev Tu-154 och den 16 timmar långa flygresan, med mellanlandningar i Kairo och Nairobi, hade börjat.

Utbildning på Frösön

Detta var kulmen på en intensiv period av förberedelser. Den så kallade missionsutbildningen, dvs den kurs som personalen genomgått inför utlandsuppdraget, genomfördes av F 4 på Frösön enligt de direktiv som utfärdats av Flygtaktiska kommandot i Uppsala.

Missionsutbildningen inleddes i mitten av april och kom att präglas av ett intensivt tempo, inte minst beroende på almanackans generösa innehåll på extra antal helgdagar fram till avresan.

Kursen inleddes med ett skede som var gemensamt för hela personalstyrkan. Därefter utbildades vissa med specialbefattningar på andra platser i landet, t ex Arlanda. De enda som tillbringade hela

utbildningsperioden på Frösön var brand- och räddningspersonalen.

Samtidigt har ett intensivt arbete bedrivits av FTK med att få fram all materiel och de fordon som skulle transporteras ned till Afrika. Ett arbete som måste vara klart i början av maj, då allt lastades på ett fraktfartyg som avlöpte från Södertälje.

Med på fartyget fanns även två man ur FK01. Destinationen var Gabon på Afrikas västkust, varifrån vidaretransporten till Kindu skedde med FN:s transportflyg.

I slutet av maj avreste också en förtrupp på 13 personer för att utföra de inledande förberedelserna på plats. I förtruppen fanns bland annat logistik- och sambandspersonal, en sjuksköterska samt en säkerhetsofficer.

Förbättra swahilin

FK01 kommer att verka i ett område med påfrestande yttre förhållanden. Faktorer som hög värme, risk för att bli drabbade av sjukdomar samt bristfällig infrastruktur kommer att påverka dem i hög grad. Men ända avspeglades ett gott självförtroende och tillförsikt bland personalen inför avresan.

Bland de 87 personer som ingår i FK01 finns officerare samt civila som rekryterats till olika specialistbefattningar.

En av de civila är **Tobias Fogelqvist**, som normalt arbetar på Arlanda som lastare. I FK01 är han "cargo assistant" och kommer att svara för lastning och lossning av flygplan tillsammans med sju kolleger.

Han berättar att det finns flera skäl till varför han vill delta i missionen:

– Jag är uppvuxen i grannlandet Tanzania, så det är ett sätt komma tillbaka. Dessutom har jag gärna velat delta i en mission och helt plötsligt passade alla pusselbitar ihop.

Är det något speciellt som du ser fram emot?

– Att bättra på swahilin, säger Tobias Fogelqvist med ett lätt skratt.

– Näst efter engelska är swahili det

utländska språk jag kan bäst. Men det är mycket man ser fram emot, människor, äventyr, att hjälpa till.

Han muckade för tre år sedan efter en värnplikt som fallskärmsjägare och ser med tillfredsställelse fram emot att ingå i ett militärt förband igen. På minussidan finns dock en oro för att sakna sin familj och flickvännen.

– Hon är inte glad, konstaterar Tobias Fogelqvist.

Stationschef

Björn Dahlström har befattningen som flygplats säkerhetsamordnare, med kapstens tjänstegrad. Även han är civil och arbetar för SAS som stationschef på flygplatsen i Karlstad.

Han ser paralleller mellan sitt ordinarie jobb och det som FK 01 ska utföra i Kongo. Det är små flygplatser på båda ställena och det är samma typ av uppgifter som ska göras såsom lastning, lossning, godshantering, rangering av flygplan m m.

– Jag kände att det här är något jag kan, så det kändes naturligt att söka och det är kul att vara med på en "nolletta" och få vara med och bygga upp allt, säger Björn Dahlström.

– Jag ska stödja flygplatsstationschefen med mina kunskaper om den civila delen och hoppas kunna bidra till att vi får en bra struktur på arbetet.

Major Johann Hallin tjänstgör normalt vid Försvarsmaktens Halmstadskolor, men är under ett halvår flygplatsstationschef vid FK01 i Kindu.

Tobias Fogelqvist är en av 87 personer som ingår i FK01. Han är en av åtta som tjänstgör som lastare.

– Vi är ett specialistförband där alla har en specialistfunktion. Flygvapenandan som man hör talas om, känner man igen i detta för det här är en speciell anda, vi är med på ett sätt som är unikt.

Han har tidigare erfarenhet från en FN-tjänstgöring som skyttesoldat på Cypern för drygt 20 år sedan. Om det är något som oroar honom inför denna mission så är det risken för att drabbas sjukdomar och att värmen kan bli en svårhanterlig faktor.

– Om det skulle utbryta stridigheter, så är vi utbildade för att klara av det. Men hur man reagerar i verkligheten vet man ju inte, säger Björn Dahlström

Bland de officerare som finns med är major **Johann Hallin** från Forsvarsmaktens Halmstadskolor, där han arbetar med flygsäkerhetsutbildning samt är biträdande flygsäkerhetsofficer. Tidigare har han arbetat sex år som biståndsarbetare i Afrika, denna gång är han flygplatsstationschef i Kindu.

– Det ska bli extra intressant för vi för ju samman det civila och det militära sättet att hantera en flygplats. För mig gäller det att få alla att samarbeta och att utnyttja den fantastiska kompetens som finns i förbandet. Jag har aldrig känt mig så trygg när jag åkt iväg på ett utlandsuppdrag som den här gången, säger Johann Hallin.

Viktig uppgift

När FK01 verkar i Kongo så är det FN som beordrar vad förbandet ska uträtta operativt, vilka flygningar som ska tas emot och skickas iväg och med vilken typ av last etc. Samtidigt står FTK i ständig kontakt med FK01 och svarar för att logistik mm från Sverige fungerar.

FTK:s chef Lennart Pettersson anser att insatsen i Kongo är en viktig händelse för flygvapnet:

– Jag tycker det är viktigt att flygvapnet får visa vår kompetens och förmåga. Men det är naturligtvis inget självändamål, det viktigaste är att vi kan göra en insats i det här området som leder till stabilitet.

Tommy Wahlman, Anna Osslén och Björn Dahlström i samspråk inför avresan till Kongo.

FK01 har tvingats etableras under stor brådska, eftersom flygvapnet normalt inte har flygplatsförband av denna typ. Med tanke på flygvapnets kompetens och den civilt rekryterade personalens specialistkunskaper, så är Lennart Pettersson inte det minsta orolig över att förbandet inte ska vara tillräckligt utbildat för att lösa sina uppgifter.

– Den stora utmaningen för FTK:s del hittills har varit att få kontroll över situationen i den aktuella regionen med tanke på personalens säkerhet. Det har vi inom FTK jobbat mycket hårt med.

Personalen som ingår i insatsförbandet FK01 specialutbildades vid F 4 på Frösön. Här föres visas olika typer av minor av en instruktör från Swedec i Eksjö.

